

Hof van Cassatie van België

Arrest

burgerlijke partij,

eiser,

met als raadsman mr. , advocaat bij de balie

tegen

1. , met zetel te

ON

inverdenkinggestelde,

2. , met zetel te ,

, ON

inverdenkinggestelde,

verweersters,

met als raadsman mr. advocaat bij de balie

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Antwerpen, kamer van inbeschuldigingstelling, van 5 juni 2025.

De eiser voert in een memorie die aan dit arrest is gehecht, twee middelen aan.

Advocaat-generaal _____ heeft op 20 april 2026 een schriftelijke conclusie ingediend ter griffie van het Hof.

Op de rechtszitting van 5 mei 2026 heeft raadsheer _____ verslag uitgebracht en heeft de voornoemde advocaat-generaal geconcludeerd.

II. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Ontvankelijkheid van de memorie van antwoord

1. Overeenkomstig artikel 429, derde lid, Wetboek van Strafvordering kan de verweerder in cassatie zijn antwoord slechts aanvoeren in een memorie die hij uiterlijk acht dagen voor de rechtszitting ter griffie van het Hof doet toekomen.
2. Deze termijn van acht dagen is een volle termijn, wat inhoudt dat acht volledig vrije dagen moeten worden gelaten tussen de dag van de indiening van de memorie en de dag van de rechtszitting. Indien de negende dag vóór de rechtszitting op een zaterdag, zondag of feestdag valt, moet de memorie ervoor zijn neergelegd.
3. De memorie van antwoord werd neergelegd op maandag 27 april 2026, dit is buiten de in artikel 429, derde lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde termijn van ten minste acht dagen vóór de rechtszitting van 5 mei 2026, zodat die termijn verstreek op vrijdag 24 april 2026.

De memorie van antwoord is laattijdig en bijgevolg niet ontvankelijk.

Eerste middel

4. Het middel voert schending aan van artikel 149 Grondwet en artikel 17 Gerechtelijk Wetboek: met het oordeel dat eisers klacht met

burgerlijkepartijstelling tegen de verweersters gebaseerd is op dezelfde telastlegging waarvoor hijzelf werd veroordeeld bij het in kracht van gewijsde gegane arrest van 19 januari 2022, namelijk het op zijn eigendom gepleegde stedenbouwkundig misdrijf, bestaande in het afbreken van de bestaande hoeve en het herbouwen in cellenbeton van het hoofdgebouw op een nieuw geplaatste vloerplaat in strijd met de vergunning van 30 mei 2016, verantwoordt de appelrechters niet naar recht dat de eiser de vergoeding vordert van schade die zijn oorsprong vindt in een door hemzelf gepleegd misdrijf, waarvoor hij werd veroordeeld, hij bijgevolg niet over een rechtmatig belang beschikt en zijn klacht met burgerlijkepartijstelling van meet af aan niet ontvankelijk is; de loutere omstandigheid dat de eiser zich in een ongeoorloofde toestand bevindt omdat hij zelf werd veroordeeld wegens het stedenbouwkundig misdrijf, impliceert niet dat hij zich ten aanzien van de verweersters als architect, respectievelijk als aannemer die de bewuste werken hebben uitgevoerd, niet kan beroepen op een rechtmatig belang; de eiser streeft ook niet het behoud na van een wederrechtelijke toestand, wat feitelijk ook niet mogelijk is, aangezien het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakt van het stedenbouwkundig misdrijf ingevolge de door het arrest van 19 januari 2022 bevolen herstelmaatregel inmiddels werd afgebroken; het arrest is dan ook onterecht en verkeerd gemotiveerd.

5. Artikel 149 Grondwet is niet van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de regeling van de rechtspleging.
6. Krachtens artikel 63, eerste lid, Wetboek van Strafvordering kan hij die beweert door een misdaad of een wanbedrijf te zijn benadeeld, daarover bij de onderzoeksrechter klacht doen en zich burgerlijke partij stellen. Het onderzoeksgerecht moet deze burgerlijkepartijstelling en de daardoor op gang gebrachte strafvordering evenwel onontvankelijk verklaren indien het oordeelt dat de burgerlijke partij niet aannemelijk maakt dat zij als gevolg van de feiten, voorwerp van de klacht met burgerlijkepartijstelling, schade heeft geleden of dat zij niet beschikt over een rechtmatig belang.
7. De loutere omstandigheid dat degene die zich benadeeld acht door een misdrijf zich in een ongeoorloofde toestand bevindt, heeft niet tot gevolg dat hij niet kan bogen op de krenking van een rechtmatig belang op grond waarvan hij klacht met burgerlijkepartijstelling kan doen.

8. Een burgerlijke partij beschikt evenwel niet over een rechtmatig belang wanneer haar burgerlijkepartijstelling uitsluitend gebaseerd is op feiten waarvoor zijzelf strafrechtelijk is veroordeeld. Hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat de burgerlijkepartijstelling gericht is tegen derden die volgens de burgerlijke partij schuldig zijn als daders of deelnemers aan die feiten, noch door de omstandigheid dat de burgerlijke partij niet het behoud nastreeft van de door die feiten veroorzaakte wederrechtelijke toestand.
9. Het middel dat uitgaat van andere rechtsopvattingen, faalt naar recht.

Tweede middel

10. Het middel voert schending aan van artikel 149 Grondwet, artikel 63 Wetboek van Strafvordering en artikel 3 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering: met het oordeel dat de schade die de eiser als burgerlijke partij voorhoudt te hebben geleden niet rechtstreeks voortvloeit uit het misdrijf waarop de klacht met burgerlijkepartijstelling betrekking heeft maar louter uit de herstellvordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur, verantwoordden de appelrechters niet naar recht dat de eiser niet aannemelijk maakt schade te hebben geleden ingevolge dat misdrijf en zijn klacht met burgerlijkepartijstelling bijgevolg onontvankelijk is; het onderscheid tussen rechtstreekse en onrechtstreekse schade is niet van belang voor de beoordeling van de ontvankelijkheid van de burgerlijkepartijstelling, aangezien een burgerlijke partij ook gerechtigd is op de vergoeding van schade die slechts onrechtstreeks het gevolg is van het misdrijf waarvoor zij klacht doet.

11. Het met het eerste middel vergeefs bekritiseerde oordeel dat de eiser niet beschikt over een rechtmatig belang, schraagt de beslissing dat de burgerlijkepartijstelling niet ontvankelijk is.

Het middel, dat louter is gericht tegen het oordeel van de appelrechters over het bestaan van de schade, kan niet tot cassatie leiden en is bijgevolg bij gebrek aan belang niet ontvankelijk.

Dictum

Het Hof,

5 MEI 2026

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Bepaalt de kosten op 97,21 euro, waarvan 62,21 euro is verschuldigd.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, tweede kamer,
samengesteld uit voorzitter , als voorzitter, de raadsheren

, en in openbare

rechtszitting van 5 mei 2026 uitgesproken door voorzitter , in

aanwezigheid van advocaat-generaal met bijstand van griffier